

Sygn. akt VI U 3261/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – sekr. sądowy S. S.

po rozpoznaniu w dniu 2 grudnia 2014 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: A. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 23 października 2013 r., znak:(...)

w sprawie: A. M.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu A. M. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia (...)r. do dnia (...)r.,
- 2) stwierdza, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Na oryginale właściwy podpis.

Sygn. akt VI U 3261/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 października 2013 roku (znak (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., na podstawie art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, odmówił przyznania ubezpieczonemu A. M. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że Komisja Lekarska ZUS w orzeczeniu z dnia 9 października 2013 r. ustaliła, że ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył A. M. i wniósł o jej zmianę poprzez przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Wskazał, że jego stan zdrowia nie ulega poprawie. Podał, że przebyta rehabilitacja również nie wpłynęła na poprawę jego stanu zdrowia.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i podtrzymał argumentację zawartą w skarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Ubezpieczony A. M. w okresie od 1974 r. do końca maja 2013 r. wykonywał pracę w zawodzie ślusarz, monter aparatury, mechanik, spawacz. Od dnia 5 czerwca 2013 r. do dnia 3 grudnia 2013 r., tj. przez 182 dni, pobierał zasiłek chorobowy. Następnie do dnia 28 listopada 2014 r. pobierał świadczenie rehabilitacyjne.

W dniu 11 lipca 2013 r. złożył wniosek o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Pozwany organ rentowy poddał ubezpieczonego badaniu przez Lekarza Orzecznika ZUS i Komisję Lekarską ZUS, którzy w orzeczeniach, odpowiednio z dnia 12 sierpnia 2012 r. oraz z dnia 9 października 2013 r. orzekli, że ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy.

-okoliczności bezsporne.

W celu zweryfikowania powyższych orzeczeń Sąd postanowieniem z dnia 25 listopada 2013 r. dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych z zakresu następujących specjalności: chirurg-ortopeda oraz specjalista rehabilitacji leczniczej.

Biegły lekarz sądowy z zakresu ortopedii w wydanej w dniu 10 lutego 2014 r. opinii sądowo-lekarskiej rozpoznał u ubezpieczonego następujące schorzenia:

- zapalenie zarostowe torebki stawu ramiennego lewego w trakcie diagnostyki i leczenia zachowawczego;
- przebyte leczenie operacyjne przykurczu rozciągną dłoniowego (Dupuytrena) obu rąk bez upośledzenia zdolności chwytnej.

Biegły sądowy w związku z faktem, że był jednocześnie wystawcą zaświadczenia o stanie zdrowia ubezpieczonego, wniósł o wyznaczenie innego biegłego w sprawie.

Kolejny biegły z dziedziny ortopedii w opinii sądowo-lekarskiej z dnia 3 kwietnia 2014 r. uznał, że ubezpieczony jest niezdolny do pracy z powodu istniejących w dalszym ciągu dolegliwości związanych z zapaleniem zarostowym lewego stawu ramiennego ze znacznym stopniem ograniczenia ruchomości. Podał, że ubezpieczony ma ograniczoną zdolność chwytą. Biegły wskazał czasokres pobierania renty w wymiarze jednego roku.

Biegły lekarz sądowy z zakresu rehabilitacji leczniczej w wydanej w dniu 2 maja 2014 r. opinii sądowo-lekarskiej rozpoznał u ubezpieczonego następujące schorzenia:

- stan po leczeniu operacyjnym przykurczu rozciągną dłoniowego Dupuytrena obu rąk z nieznacznym upośledzeniem funkcji chwytnej rąk;
- zespół bolesnego barku lewego z ograniczeniem zakresu ruchomości na tle zarostowego zapalenia torebki stawu ramiennego.

Biegły sądowy wskazał w opinii, że ubezpieczony jest częściowo niezdolny do pracy od pierwszego dnia przyznania zasiłku chorobowego do dnia (...). Częściowa niezdolność do pracy jest wynikiem upośledzenia funkcji chwytnej rąk oraz zespołu bolesnego barku lewego z ograniczeniem zakresu ruchomości. Stopień stwierdzonych dysfunkcji w ocenie biegłego istotnie upośledza możliwość wykonywania czynności zawodowych. Biegły następnie podał, że podstawą uznania niezdolności ubezpieczonego do pracy były te same dowody, którymi dysponował organ rentowy w postępowaniu administracyjnym oraz że nie zgadza się orzeczeniami Lekarza Orzecznika ZUS oraz Komisji Lekarskiej ZUS.

Organ rentowy w piśmie procesowym z dnia 28 maja 2014 r. wniósł zastrzeżenia do opinii biegłego lekarza ortopedy z dnia 3 kwietnia 2014 r. Wskazał, że w toku postępowania orzeczniczego Komisja Lekarska ZUS nie stwierdziła u

ubezpieczonego upośledzenia funkcji narządu ruchu skutkującym długotrwałą niezdolności do pracy. Organ wniósł o przekazanie zastrzeżeń biegłym celem ustosunkowania się.

Biegły sądowy z dziedziny ortopedii w uzupełniającej opinii sądowo-lekarskiej z dnia 27 lipca 2014 r. podtrzymał swoją opinię z dnia 3 kwietnia 2014 r. Wskazał, że utrata sprawności dotycząca torebki lewego stawu ramiennego wynosi u ubezpieczonego 15 %, zaś utrata ograniczenia sprawności obu rąk wynosi również 15 %.

Organ rentowy w piśmie procesowym z dnia 5 listopada 2014 r. wniósł zastrzeżenia do uzupełniającej opinii biegłego lekarza ortopedy. Wskazał, że uzupełniająca opinia nie poszerza wiedzy o stopniu niepełnosprawności kończyny górnej lewej ubezpieczonego i opinia nie wnosi nic nowego do sprawy. Organ podtrzymał uprzednio wniesione zastrzeżenia i wniósł o powołanie II zespołu biegłych sądowych.

dowód: opinia sądowo-lekarska wraz z wywiadem i badaniami przedmiotowymi k. 11-12, k. 20, k. 24-26, opinia uzupełniająca k. 45.

Sąd zważył, co następuje:

Przenosząc ustalony w sprawie stan faktyczny na grunt przepisów prawa stwierdzić należało, że odwołanie ubezpieczonego zasługiwało na uwzględnienie.

Na wstępie wskazać należało, że Sąd postanowieniem z dnia 2 grudnia 2014 r. pominął wniosek organu rentowego o powołanie II zespołu biegłych. Sąd uznał, że przeprowadzenie powyższego dowodu jest zbędne, gdyż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, tj. opinie sądowo-lekarskie, był wystarczający, gdyż wyjaśnił wszystkie fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie.

Zgodnie z art. 57 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2013, r. poz. 1440 ze zm.) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy,
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
- 3) niezdolność do pracy powstała w okresach wskazanych w ustawie, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący, co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy. Przy czym w myśl art. 12 wspomnianej wyżej ustawy – niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego w myśl art. 57 ust. 1 pkt. 2 ustawy uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie między innymi pięć lat, jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat. Pięcioletni okres winien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy, do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej (art. 58 ust. 1 i 2 ustawy).

Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, a częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (art. 12 ustawy). Oceniając stopień niezdolności do pracy należy, w myśl art. 13 ustawy, uwzględnić stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej oraz celowość przekwalifikowania zawodowego biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Sąd dokonując oceny stopnia niezdolności ubezpieczonego do pracy miał na względzie opinie biegłych lekarzy sądowych: z dnia 3 kwietnia 2014 r., uzupełnioną opinią z dnia 27 lipca 2014 r. oraz z dnia 2 maja 2014 r. Opinia biegłych sądowych, tak jak każdy inny dowód, podlega ocenie sądu orzekającego co do jej zupełności i zgodności z wymaganiami formalnymi, jak i co do jej mocy przekonywującej. Jeżeli jeden z tych punktów widzenia nie nasunie Sądowi zastrzeżeń, to opinia biegłych sądowych może stanowić uzasadnioną podstawę do dokonania ustaleń faktycznych i rozstrzygnięcia sprawy (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 1974r. I CR 100/74 niepublikowany). Sąd jest powołany do kontrolowania logicznego biegu przesłanek opinii i do sprawdzenia jej wyników w oparciu o materiał dowodowy sprawy. Skoro jednak biegły wydaje opinię o takich dziedzinach życia, które wymagają wiadomości szczególnych, Sąd nie może postąpić z opinią biegłego w ten sposób, aby zastąpić pewne wnioski z tej opinii swoimi ustaleniami, opartymi nie na konkretnych faktach, lecz na rozumowaniu, które w oderwaniu od wiadomości fachowych może z łatwością przekształcić się w dowolność. Dlatego też opinia biegłych może być analizowana i oceniana jedynie w zakresie jej fachowości, rzetelności i poprawności wnioskowania, a nie z pozycji wartościowania poglądów. Odmienne ustalenia mogą być w tej mierze dokonywane tylko na podstawie opinii innych biegłych, jeżeli ich opinia jest bardziej przekonywująca (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 13 października 1987r. II URN 228/87 PiZS 1988/7/62). Trzeba zaznaczyć, iż przyjęcie opinii biegłego może nastąpić tylko przy spełnieniu podstawowych warunków, takich jak jasność, wewnętrzna niesprzeczność oraz naukowe i logiczne uzasadnienie, ścisły związek z realiami danej sprawy, a także nie naruszanie reguł proceduralnych przy jej uzyskiwaniu.

Przenosząc te rozważania na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że przedmiotowe opinie sądowno-lekarskie spełniały wszystkie powyższe kryteria i zasługiwały na przyjęcie ich za wiarygodny dowód właściwej kwalifikacji stanu zdrowia A. M. oraz oceny stopnia jego niezdolności do pracy. Opinie zostały sporządzone po przeprowadzeniu dokładnego wywiadu, zaś opisy stanu narządów i układów ubezpieczonego świadczą o tym, że badania przeprowadzono rzetelnie. Opinie zostały wydane przez specjalistów z dziedzin medycyny adekwatnych do schorzeń ubezpieczonego. Biegli lekarze sądowi przekonywująco uzasadnili swoje stanowisko, a logiczne wnioski zawarte w opiniach oparte były na starannej ocenie dokumentacji lekarskiej i wynikach badań przedmiotowych. Sąd nie znalazł podstaw do podważenia wniosków biegłych i dlatego przyjął ich opinie za podstawę rozstrzygnięcia. Przy wydawaniu przedmiotowych opinii biegli mieli na uwadze wszystkie niezbędne dane, których istnienie i ocena wynika z treści art. 13 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Analiza tych danych pozwoliła biegłym lekarzom sądowym na uznanie ubezpieczonego za osobę częściowo niezdolną do pracy w rozumieniu art. 12 ust. 1 i 3 w/w ustawy. W swojej opinii biegli sądowi wskazali, że aktualny stan zdrowia ubezpieczonego skutkuje jego częściową okresową niezdolnością do pracy, zaś przyczyna częściowej niezdolności do pracy jest wynikiem upośledzenia funkcji chwytnej rąk oraz zespołu bolesnego barku lewego z ograniczeniem zakresu ruchomości. Biegli wskazali, że ubezpieczony jest częściowo niezdolny do pracy do(...).

Zarówno Komisja Lekarska ZUS, jak i zespół biegłych lekarzy sądowych dokonali własnej oceny stanu zdrowia ubezpieczonego oraz jego zdolności do pracy, przy czym ci ostatni dostrzegli znacznie większy stopień nasilenia dolegliwości w przebiegu istniejących u ubezpieczonego schorzeń, które powodują jego okresową częściową niezdolność do pracy.

W tej sytuacji Sąd, w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy uznał, że odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie i zgodnie z treścią art. 477⁽¹⁴⁾ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję przyznając ubezpieczonemu A. M. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, począwszy od dnia (...), tj. od następnego dnia po zakończeniu pobierania świadczenia rehabilitacyjnego, do dnia (...).

W punkcie II wyroku Sąd Okręgowy, zgodnie z przepisem art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, z urzędu orzekł w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Zdaniem Sądu Okręgowego w okolicznościach przedmiotowej sprawy wystąpiły podstawy do stwierdzenia odpowiedzialności organu rentowego, gdyż dowody zaprezentowane w trakcie postępowania sądowego były tożsame z dowodami, którymi dysponował pozwany organ rentowy w trakcie prowadzonego postępowania orzeczniczego. Oznacza to, że przyczyną, dla której ubezpieczony uzyskał prawo do żadanego świadczenia dopiero

w następstwie postępowania sądowego nie były dowody, do których organ rentowy nie mógłby się wcześniej ustosunkować a jedynie sama odmienna, niż przyjęli to biegli sądowi, ocena stanu zdrowia ubezpieczonego dokonana przez organ w trakcie postępowania orzeczniczego. Wobec tego wystąpiły podstawy do stwierdzenia odpowiedzialności pozwanego organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

SSO Ewa Milczarek